

**Informe sobre el desplegament de
funcions i el funcionament del Consell
Català de foment de la pau i
recomanacions**

INFORME FINAL

Codi d'expedient: Menor 82/2021

Albert Caramés Boada i Carles Fernández Torné
Grup de recerca Globalcodes (Fundació Blanquerna)

Novembre de 2021

Índex de continguts

Introducció	2
Sobre les funcions: apropiar-se de les consultives i donar sentit a les informatives	4
Sobre la composició del CCFP: idoneïtat, presència i participació	19
Sobre el funcionament: estructura, règim de treball i dimensió de gènere	27
Estructura del (i pel) CCFP	27
Règim de treball (reunions i acords)	28
La dimensió de gènere al CCFP	30
Conclusions: cap a un CCFP més útil i eficaç	32
ANNEXOS	36
Annex 1. Relació d'entrevistes mantingudes	36
Annex 2: Àmbits d'actuació de les administracions a la Llei del Foment de la Pau	37
Annex 3. Taula comparativa de participació i presència membres a les sessions del CCFP	41
Annex 4. Composició del CCD	43
Annex 5. Composició del Consell Escolar	44

Introducció

La Llei 21/2003 de Foment de la Pau estableix en el seu article 8 la constitució del Consell Català de Foment de la Pau (CCFP, en endavant) com a òrgan consultiu i de participació de la societat de Catalunya en les activitats de l'Administració de la Generalitat de Catalunya i dels ens locals per al foment de la pau. El Decret que regula el CCFP és el 101/2005, el qual, a més de la composició, l'organització i el funcionament, en recorda la naturalesa i les funcions i n'estableix el règim i convocatòria de les reunions, el règim d'acords, la normativa aplicable, i el suport tècnic i econòmic, entre d'altres. Adscrit a l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD, en endavant), en la seva darrera sessió ordinària (juny de 2021), el CCFP va aprovar encarregar un informe sobre el funcionament de l'òrgan, les tasques realitzades, els resultats assolits, des de la seva creació fins a dia d'avui, a fi de valorar el desplegament de les seves funcions i l'assoliment dels seus objectius i extreure'n recomanacions, propostes de millora i oportunitats de futur de cara a la futura reforma del decret.

A través d'aquest diagnòstic, realitzat pel grup de recerca *Globalcodes*¹ (pertanyent a la Fundació Blanquerna), es pretén analitzar tres elements que s'han diagnosticat tant de manera particular, com en relació amb els altres dos: el desplegament de les seves funcions; la composició del consell; i el seu funcionament. L'anàlisi de cada element ha recollit els principals aspectes a destacar, un diagnòstic detallat (amb criteris tècnics i jurídics a partir de les fonts consultades) i una comparativa del funcionament de consells similars (el Consell Català de Cooperació al Desenvolupament -CCD, en endavant- i el Consell Escolar). Per a establir aquest diagnòstic, les principals fonts d'informació analitzades han estat les següents:

- Una revisió documental de tota la informació relacionada amb el CCFP: decret, reglament i normativa relacionada; ordres del dia i actes de les sessions mantingudes (ordinàries, extraordinàries i de grups de treball), a més de la documentació relacionada a aquestes reunions; un recull de les consultes a l'àrea jurídica de l'ACCD i del Departament

¹ La responsabilitat del contingut d'aquest diagnòstic pertany exclusivament als consultors d'aquest informe. Per a més informació del grup de recerca *Globalcodes*, consulteu el següent enllaç: http://www.blanquerna.fcric.com/recerca4/globalcodes/?doing_wp_cron=1636123419.3902010917663574218750

d'Acció exterior: Aquesta revisió es completarà amb una comparativa documental amb els altres consells esmentats.

- Testimoni de 23 persones amb un rol determinant en el transcurs del CCFP (o dels altres consells amb els que s'ha establert una comparativa) a través de 21 entrevistes realitzades. Per a la seva selecció, en concertació amb el grup de treball del CCFP, l'ACCD i la Direcció General de Cooperació al Desenvolupament (DGCD, en endavant)², s'han seguit els següents criteris de selecció: haver tingut un rol actiu (de presència i de participació activa) a les reunions i en temàtiques d'incidència en el consell; disposar d'un profund coneixement de les funcions i funcionament del CCFP (o dels altres consells amb els que s'ha establert una comparativa); o prioritzar les vocalies actives en els darrers anys (en el cas de les persones expertes i vocalies de menor participació - govern, representants grup parlamentari, Consell Escolar - es recorre a persones actives als inicis del Consell)³.

Finalment, l'apartat de conclusions posa de rellevància la interrelació entre aquests tres elements i, a mode de recomanacions, assenyala els principals aspectes de debat (i, en alguns casos, possibles escenaris) en els que aquest diagnòstic considera que el CCFP s'hauria de centrar davant una hipotètica reforma del decret de creació.

² Per a realitzar aquest informe s'ha comptat amb l'acompanyament d'un grup de treball format per: presidència CCFP (Gabriela Serra), vocalia ICIP (Kristian Herbolzheimer), 1 vocalia de Lafede.cat (Luca Gervasoni), 1 vocalia de la FCCD (David Minoves), 2 persones expertes (Maria Villellas i Miquel Carrillo), la direcció de la DGCD i la direcció de l'ACCD (o a qui deleguin).

³ L'Annex 1 reflecteix la relació d'entrevistes mantingudes, especificant el nom i la relació amb el CCFP.

Sobre les funcions: apropiar-se de les consultives i donar sentit a les informatives

Les funcions i composició del CCFP s'estableixen en la Llei 21/2003 si bé es desenvolupen per reglament en el Decret 101/2005. Aquest diagnòstic, abans d'analitzar el grau de desplegament de les funcions i el caràcter consultiu de les mateixes, vol emfatitzar dos elements de reflexió que ajudin a interpretar el grau de desplegament de les tasques realitzades, així com el grau de concreció de la seva funció consultiva.

Per una banda, aquest diagnòstic vol començar per destacar **la concepció i redacció heterogènies** de les funcions del CCFP en el decret, el que comporta confusió en l'aplicació del caràcter consultiu del consell. Les conseqüències d'aquesta confusió són notòries: la constant interpretació de les funcions ha portat a diferents interpretacions sobre les actuacions a dur a terme al llarg de les sessions (dificultant la tasca d'aquest diagnòstic a classificar-les i analitzar el seu grau de desplegament). Resulta significatiu assenyalar també com a conseqüència que les persones entrevistades, independentment del període de sessions que fossin presents, tinguin percepcions diverses sobre quines han estat les funcions més desplegadas. Una altra conseqüència és la constatació que més enllà de la Conselleria d'Exteriors, les de Justícia, Interior o Educació no es senten interpel·lades a informar de les seves actuacions al considerar que es tracten temes internacionals (sumat al fet que el CCFP s'adscriu a l'ACCD) i, com es desenvoluparà, al següent apartat, tenir una actitud passiva durant el transcurs de les sessions del CCFP.

En relació a la interpretació de les activitats desplegadas a partir de les funcions establertes, es detecta una divisió entre funcions de caràcter consultiu, poc implementades, i altres de caràcter més informatiu. És important fer aquesta distinció ja que hi ha moltes activitats dutes a terme amb un baix caràcter consultiu. Respecte les **funcions consultives**, aquest diagnòstic considera que, amb aquestes funcions, la supervisió de la política pública de foment per la pau no s'ha exercit de forma constant i regular. Trobaríem únicament dos àmbits principals amb caràcter consultiu. Primer, el de nomenaments, que inclou tant membres de l'Institut Català Internacional per la Pau (ICIP, en endavant), com la selecció de vocalies i de la

presidència del propi CCFP⁴. Segon, el procés consultiu per a la constitució del Castell de Montjuïc com a centre de recursos de pau (any 2009).

Més enllà d'aquests dos àmbits, una qüestió que sorgeix és sobre què s'ha d'aplicar el caràcter consultiu, és a dir, si els dictàmens s'han de realitzar sobre intervencions o sobre documents específics emesos per l'administració. Un debat més ampli seria què s'entén per una política pública de foment de la pau i a qui competeix desenvolupar-la. Durant el transcurs de les sessions ordinàries del Consell s'han donat altres exemples de les potencialitats d'aquest caràcter consultiu, però que no han arribat a fructificar: donar seguiment a la Moció 55/XI per a la desmilitarització de Catalunya, demanar al Consell de l'Audiovisual de Catalunya per a l'emissió d'informes sobre els mitjans i la violència, proporcionar contribucions a la Conselleria d'Ensenyament en relació a l'educació en valors.

Respecte les **funcions informatives**, resulta necessari establir una doble distinció. Per una banda, hi ha la informació que es comparteix des de l'administració així com les funcions de coordinació entre la Generalitat i els actors locals de pau. En aquest àmbit, es remarca l'absència d'acords i de dictàmens preceptius vers l'actuació de l'administració. El principal exemple ha estat la no incorporació, de manera formal, de cap representant del CCFP per a l'elaboració dels Plans directors de Cooperació⁵.

D'altra banda, es constata la incorporació regular als ordres del dia d'intervencions sobre conflictes armats o situacions d'abusos de drets humans d'àmbit internacional, tals com Colòmbia, Palestina, o Síria, entre d'altres. Si bé aquests debats tenen un alt interès, pel fet que acosten altres realitats, no interpel·len a una actuació o seguiment per part del Consell. La limitació en aquest segon tipus d'accions informatives s'ha donat en el debat. La falta d'acció del CCFP es deu a manca de recursos tècnics i d'un referent clar en l'administració que coordini i impulsi aquestes polítiques.

⁴ Més concretament, s'han donat 11 votacions en 9 de les 39 sessions ordinàries del CCFP, 6 per a votacions de presidència o vocals amb expertesa del CCFP i 5 a membres de la Junta de l'ICIP (en 2 sessions es va votar tant per a membres de la Junta de l'ICIP com per vocalies del CCFP).

⁵ El Pla director de Cooperació al Desenvolupament 2019-2022, per exemple, estableix un conjunt de set objectius estratègics vinculats al desenvolupament sostenible sota l'enfocament de gènere i basat en drets humans. D'entre ells, a destacar l'Objectiu estratègic 6 "Promoure el compromís per la pau i la no-violència i la prevenció de conflictes"

Per a reforçar aquest primer apartat del diagnòstic, a continuació s'analitzen les funcions del Consell, tal i com s'especifiquen en el decret, sobre la base de les activitats que ha dut a terme.

a) Fer d'observatori aplicat per a la prevenció de guerres i de conflictes violents

Interpretant aquesta funció com la reflexió davant situacions de conflictes violents durant el transcurs de les sessions ordinàries, el CCFP ha realitzat un elevat nombre d'activitats (en el sentit de punts de l'ordre del dia) durant el transcurs de les sessions ordinàries. No obstant, el redactat genèric d'aquesta i la manca d'estructura per a fer-ne seguiment ha dificultat el seu desplegament com a observatori aplicat. Més enllà d'aquestes limitacions, es podria posar en dubte si una funció d'aquest tipus ha de ser pròpia d'un consell consultiu.

Més concretament, s'han observat i analitzat diverses situacions de conflictes violents⁶, però no s'ha donat cap aplicació com a observatori, entès com la presa d'acords i dictàmens específics per a la prevenció de guerres. En la majoria de casos, no s'ha anat més enllà de l'intercanvi d'informació, ja sigui per les actuacions empreses per diverses entitats i administracions, com per l'anàlisi de les persones amb expertesa sobre com prevenir tal situació. En cap cas hi ha hagut acords de concertació o accions adreçades a l'administració que poguessin atribuir un caràcter més consultiu a aquesta funció. En algun cas específic s'ha emès un comunicat de posicionament, amb un recorregut i impacte escàs. Al respecte, el CCFP ha mostrat una certa incoherència, sobre l'aplicació de criteris per emetre aquests comunicats. En els casos que s'han emès⁷, han tingut molt poc impacte, en part per la mala comunicació del CCFP.

⁶ Durant el transcurs de les sessions s'ha compartit informació sobre situacions a Colòmbia (procés de pau a Colòmbia (en un mínim de 4 ocasions), el País Basc (analitzant el context i recolzant al *Foro Permanente* a través del recolzament a la *Declaració de Barcelona per la Pau al País Basc*), Síria (34a sessió ordinària, abril de 2019), Bolívia (36a sessió ordinària, novembre de 2019), Nicaragua (32a sessió ordinària, juliol de 2018), Territoris Ocupats Palestins (missió electoral i bombardeig a Gaza), Filipines-Mindanao (22a sessió ordinària, juliol de 2014), l'estat de la resolució de Nacions Unides 1325 sobre Dones, Pau i Seguretat (29a sessió ordinària, novembre de 2016), la despesa militar i el comerç d'armes (28a sessió ordinària, juliol de 2016), la crisi de refugi a la Mediterrània (26a sessió ordinària, març de 2016) i la visita d'una delegació tàmil (Sri Lanka) (28a sessió ordinària, juliol de 2016).

⁷ Es constaten haver realitzat 7 comunicats: pel Dia Internacional per la Pau (en 2 ocasions, al 2005 i al 2006), de recolzament al Poble Sahrauí (en 2 ocasions, 2007 i 2010)), en contra el bombardeig a Gaza (2009), contra l'acord entre la UE i Turquia respecte de la situació de les persones refugiades i migrants que intenten arribar a Europa (2016), i crida a fer front a la pandèmia pel Covid-19 des d'una perspectiva humanista (2020).

b) Facilitar la coordinació entre l'Administració de la Generalitat i els ens locals en les actuacions per al foment de la pau.

Sota aquesta funció, s'han presentat diverses iniciatives d'actuació per al foment de la pau, però sense arribar a acords de maneres d'intervenció ni apel·lar al caràcter consultiu del CCFP. Aquest és un bon exemple de la necessitat de delimitar funcions (què és coordinació més enllà de l'espai de reunió) i d'establir protocols d'actuació entre les vocalies pel foment per la pau així com amb altres organismes, com el Parlament). Un dels exemples més clars el trobem arrel del projecte de creació del Centre Internacional per la Pau al castell de Montjuïc (12a sessió ordinària, setembre de 2008), el qual va desencadenar en un profund debat sobre l'articulació entre diversos organismes de l'administració i es podria considerar pràcticament l'únic cas que una altra administració s'ha acollit al caràcter consultiu del CCFP. Tal i com es desenvoluparà a l'apartat 'funcionament' d'aquest informe, aquest va ser també un dels pocs casos exitosos de funcionament del grup de treball. Aquest èxit va ser possible, en tant els objectius i l'actuació van quedar clarament delimitats.

Un altre exemple el trobem arrel de l'aprovació de la Moció 55/XI sobre la Desmilitarització de Catalunya (any 2016). Durant diverses sessions es va proposar que el CCFP pogués fer seguiment del grau de compliment dels punts de la Moció per part del Govern de Catalunya. En particular, es va acordar (28a sessió ordinària, juliol de 2016) la creació d'un grup de treball en el Consell per fer seguiment de la implementació de la Moció sobre la militarització de Catalunya, a partir de l'informe que el Govern havia de presentar en un termini de quatre mesos. Tot i l'acordat, en les sessions del Consell, el debat va girar entorn a la forma com la coordinació entre l'Administració de la Generalitat i els ens locals s'havia de desplegar i de quina forma s'havia d'aplicar el seu caràcter consultiu. El CCFP no va poder fer seguiment del grau de compliment dels punts de la Moció per part del Govern de Catalunya per la manca de clarificació de la funció consultiva i la falta d'actitud proactiva per a la presentació de l'informe de seguiment de la moció.

Com es mostra a continuació (ordenats per ordre de rellevància), hi ha altres exemples de demanda de coordinació, que es presenten en ordre de rellevància, que no han desembocat en cap acció consultiva:

- Arrel del debat sobre un possible comunicat sobre la *Vision Trump for Peace* (37a i 38a sessions ordinàries, gener i abril de 2020) diverses vocalies van intentar fer palesa la utilitat del Consell per demanar al govern (qui disposa de recursos) que desenvolupés actuacions, projectes i polítiques en aquest àmbit. Es va arribar a suggerir que el CCFP tingués capacitat reconeguda per fer preguntes de govern (a preveure en la reforma decret) amb l'obligació de respondre-les, però la situació creada arrel de la Covid-19 va diluir el seu seguiment.
- En relació amb el seguiment de la situació per la mencionada pandèmia (38a sessió ordinària, abril de 2020), es va fer una proposta de crida per fer front a la pandèmia de la Covid-19, des d'una perspectiva humanista i a través d'un comunicat, a més de la creació d'un grup de treball per al seguiment de l'evolució de la situació d'emergència. De nou, el seguiment de la situació no va quedar clara i no es constata la creació de cap grup de treball.
- A la 26a sessió ordinària (març de 2016), en un anàlisi dels esforços de les diverses administracions catalanes davant la crisi del refugi, es va demanar que el Consell pogués adreçar-se al Govern espanyol per demanar que sigui modificada la Llei d'asil per l'acollida. No s'ha tingut cap constància de continuïtat en aquesta acció.
- Arrel del debat ocasionat pel 30è aniversari de la campanya d'insubmissió a Catalunya (34a sessió ordinària, abril de 2019) es va sol·licitar que el consell vetllés perquè els governs entenguin la desobediència civil com una eina democràtica i regeneradora i l'atorguin el reconeixement que es mereix. En cap dels dos casos, l'impacte de les seves actuacions no va quedar recollit en les actes ni es va tornar a tractar el tema.
- Arrel de tots els esdeveniments relacionats amb el referèndum de l'1 d'octubre de 2017 i les seves conseqüències, es va dur a terme "l'anàlisi de la conjuntura catalana i discussió d'iniciatives i de possibles rols del CCFP" (32a sessió ordinària, juliol de 2018), evocant al nivell d'expertesa, la pluralitat i llunyania del soroll mediàtic del CCFP per jugar algun tipus de rol. No es va arribar a articular cap acció concreta, sense anar més enllà de l'intercanvi d'informacions i opinions durant la mencionada sessió.

Finalment, les presentació de diverses iniciatives de la societat civil es poden interpretar com a esforços de coordinació⁸, entès com un espai físic de “caixa de ressonància” de moltes propostes, però sense caràcter consultiu, donat que les vocalies presents no despleguen els hipotètics acords que en poguessin sorgir. Degut novament a una redacció molt genèrica d’aquesta funció, han estat diverses les interpretacions i debats de l’aplicació de les funcions consultives del CCFP. En els casos esmentats, no s’ha arribat a fer entendre que són moltes les actuacions de l’administració per al foment de la pau que requereixen d’un exercici de concertació, que el CCFP podria facilitar i que van més enllà de la reunió durant les sessions periòdiques. És en el desenvolupament de funcions com aquesta on es fa palesa la necessitat d’una major actitud proactiva dels departaments representants de l’administració (fent-los entendre la seva potencial contribució a polítiques públiques de foment per la pau, les quals també s’haurien de definir)⁹ i clarificar què s’entén per coordinació més enllà de les sessions ordinàries celebrades.

c) Emetre informe sobre els programes a favor de l’erradicació de la guerra i la violència entre pobles i entre persones.

EL CCFP no ha emès cap informe sota aquest tipus de funció. De nou, la manca de disponibilitat de recursos tècnics, més enllà de la secretaria, ho han impossibilitat. En aquest sentit, aquest diagnòstic vol posar de relleu tres aspectes: 1) no pertoca a un consell consultiu dur a terme funcions com aquesta si no s’especifica la proposta d’acció dirigida a l’administració; 2) en cas que ho fos, caldria actualitzar el context i no només parlar d’erradicació de guerres i violència (pau negativa) sinó de la transformació de les violències que les originen (concepte de pau positiva), que podria interpel·lar moltes més competències

⁸ Les principals iniciatives presentades han estat: participació al *Foro de Violencias Urbanas* (30a sessió ordinària, març de 2017), presentació de la Taula per Mèxic (31a ordinària, juny de 2017), la Declaració de Barcelona per a la Prevenció de totes les formes d’extremisme violent a la Mediterrània (31a ordinària, juny de 2017), la Coordinadora d’ONG solidàries a Girona (30 i 34a sessions ordinàries, març de 2017 i abril de 2019), campanya mundial contra la despesa militar (GCOMS) i l’obertura de l’oficina de l’*International Peace Bureau* (IPB) a Barcelona (32a ordinària, juliol de 2018), debat sobre model de seguretat alternatiu (33a sessió ordinària, novembre de 2018), reptes d’àmbit europeu de construcció de pau a Catalunya (35a sessió ordinària, juliol de 2019), les iniciatives de Majors for Peace (36a sessió ordinària, novembre de 2019), campanya dels 30 anys de justícia global (37a sessió ordinària, gener de 2020), i sobre el nou pacte europeu sobre migració i asil (39a sessió ordinària, juny de 2021),

⁹ Només en una ocasió s’han presentat les línies essencials d’educació per la Pau des del Departament d’Ensenyament (25a sessió ordinària, juliol de 2015, els quals tampoc va concloure amb cap acord d’acció.

i, 3) que part d'aquesta funció ha estat recollida per l'ICIP, qui disposa d'una Junta i recursos propis per a dissenyar i donar seguiment a les seves actuacions.

d) Assessorar sobre els continguts i els valors de la formació de professionals civils de la pau, a fi de poder atendre la demanda d'observadors electorals o generals, treballadors pels drets humans i especialistes en la resolució de conflictes, la mediació i la negociació.

La valoració general del desplegament d'aquesta funció indica l'absència d'assessorament sobre continguts i valors de formació. El projecte de creació d'un Museu per la Pau de Catalunya (2a sessió ordinària, març de 2006), on s'inclouia un Centre de Pau i Mediació, no va arribar a prosperar. En activitats que se li podrien acostar, durant el transcurs de les reunions s'han establert debats que han posat de relleu el caràcter consultiu del Consell, tot i que no directament adreçat a l'administració ni a la demanda dels col·lectius esmentats en aquest epígraf, tals com per exemple, la ponència sobre el Dret Fonamental a la pau¹⁰.

De nou, el redactat genèric i la manca d'estructura han estat raons a l'hora de donar-li compliment, sobretot si es vol mantenir l'objectiu principal del CCFP com a òrgan consultiu de foment per la pau de l'administració. Pertoca a altres institucions liderar en tasques de formació i només tindria sentit dins un òrgan consultiu si aquestes s'adrecessin a l'administració sobre la que es vol fer incidència.

e) Informar els grups i els col·lectius que treballin a Catalunya a favor de la pau de les actuacions en aquest àmbit promogudes per l'Administració.

Durant diverses sessions ordinàries, la DGCD, l'ACCD i l'ICIP han estat els únics departaments de l'administració i el parlament que han anat informant de les seves actuacions (Plans Directors, Plans anuals, convocatòries de subvencions) de manera proactiva i regular. En el cas dels Plans Directors i Anuals, a diferència del CCD, no existeix l'obligació d'emetre cap dictamen preceptiu, fet que fa perdre percepció de força i poder al CCFP. Únicament als inicis del Consell, es van designar persones representants per a la revisió d'aquests documents. Posteriorment, des del moment que la preparació dels plans directors ha seguit

¹⁰ Ens referim a la presentació de Carlos Villán Durán (*Asociación Española del Derecho Internacional de los Derechos Humanos*) respecte el Dret Fonamental a la pau (6a sessió ordinària, març de 2007); o el debat sobre la de mediació com a mecanisme de resolució de conflictes a Catalunya (23a sessió ordinària, novembre de 2014)), però no va haver-hi cap reacció en concret.

metodologies més participatives, es constata que membres del Consell hi han participat, tot i que representant la seva pròpia entitat. Aquest fet, que va originar la sol·licitud d'aquest informe, porta a la necessitat d'obrir un debat sobre com ha de participar el CCFP en el disseny de Plans Directors i Anuals i si ha d'emetre algun tipus de dictamen.

El que ha ocupat una bona part del temps en relació a aquest tipus de documents, especialment entre 2012 i 2016, ha estat aspectes relacionats amb aspectes pressupostaris (dotació total, resolucions per acomplir, convocatòries formalment no aprovades) esdibuixant el caràcter consultiu del Consell, i només aprofitant la "caixa de ressonància" ofert per a l'exercici d'incidència. Una altra administració que en els darrers anys ha anat guanyant visibilitat en el marc del consell és el Fons Català de Cooperació al Desenvolupament (FCCD, en endavant), informant de les seves actuacions des de l'àmbit municipal (la presència municipalista en el CCFP s'analitzarà en el següent apartat). Finalment, resulta necessari esmentar la presència en 3 ocasions del Conseller titular en Acció exterior, per compartir les línies directrius del seu departament, així com 2 altres presentacions puntuals en matèria d'educació per la Pau (pel Departament d'Ensenyament) i de la política de drets humans (Direcció General de Memòria i Drets Humans). Aquestes van ser benvingudes com a plataforma de coneixement, però no es van concretar en cap acord.

Aquest diagnòstic conclou que la manca de desplegament d'aquesta funció es deu especialment a la baixa actitud proactiva d'altres departaments de l'administració) per a informar de les seves actuacions i acollir-se al caràcter consultiu del CCFP. Fins al moment, aquests departaments no s'han sentit interpel·lats a seves actuacions amb una hipotètica relació amb el foment de la pau, potser per interpretar que no disposen de competències al respecte. Això podria passar per una més clara delimitació de funcions, el reforç en la seva estructura i una millor reglamentació del seu funcionament. Un cop s'hagin donat aquests elements, es podrien aplicar ajustos en la composició, especialment pel que respecta als representants de l'administració.

f) Fer arribar al Govern, per mitjà del conseller o de la consellera competent en matèria d'actuacions exteriors i cooperació al desenvolupament, les iniciatives i les propostes que consideri convenients per contribuir a les actuacions en aquest àmbit.

Més enllà de posicionament en temes d'acció exterior (Cooperació), no es constaten propostes concretes del CCFP cap a l'administració. Apart de casos puntuals, on el president del CCFP hagi pogut comparèixer en Comissió d'exteriors, no queda reglamentat ni protocol·litzat com s'han de fer arribar aquestes iniciatives i propostes al govern. Una de les actuacions de coordinació més clares s'ha donat amb la qüestió sobre els continguts de les assignatures de ciutadania i drets humans en el marc del desenvolupament de la LOE a Catalunya¹¹. Altres exemples de coordinació s'ha donat quan els diferents presidents han escrit diverses cartes, tant als grups parlamentaris sobre la inquietud del CCFP respecte la restricció de la jurisdicció universal (21a sessió ordinària, març de 2014), o en el cas d'un comunicat adreçat a associacions de municipis i partits polítics per demanar que els governs municipals tinguin una política de cooperació i construcció de pau (24a sessió ordinària, març de 2015). Si bé l'acord ha quedat clar, segons les actes de les sessions, les pròpies persones entrevistades (protagonistes de les seves accions) encara es plantegen si el seu recorregut s'acaba amb la resposta de les persones contactades o caldria persistir en l'actuació. Actuacions com aquestes posen de manifest que el CCFP s'ha impulsat a través de les accions del President i que hi ha hagut vocalies més actives que d'altres per a implementar el caràcter consultiu del mateix.

Altres exemples constatats en les actes de les sessions (com la proposta demanar informes al CAC sobre la violència als mitjans) o a les entrevistes (com debatre criteris de compres públiques a l'administració) donen compte de la transversalitat que aquest consell podria tenir, però sobretot la necessitat d'una major pedagogia de les seves actuacions (sempre que se'n delimitin tant la definició de política pública de foment per la pau, com les competències dins les funcions de la conselleria).

¹¹ El 10 de juliol de 2007, la Comissió d'Educació del CCFP es va reunir amb el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya per fer seguiment del document 'Comentaris sobre el contingut de l'assignatura de ciutadania i drets humans'.

g) Les altres funcions que li assigni el conseller o la consellera competent en matèria d'actuacions exteriors i cooperació al desenvolupament o que li atorguin expressament les lleis o els reglaments.

Aquesta funció no ha estat utilitzada ja que no es constaten altres funcions assignades pels consellers o consellera en matèria d'actuacions exteriors i cooperació al desenvolupament. La designació de persones de caràcter tècnic i no política per aquestes vocalies han portat a un baix grau de decisió política i de presa de decisions i, consegüentment, del caràcter consultiu que aquest Consell necessita per així contribuir a interpel·lar a la actitud proactiva de les conselleries. Tanmateix, un reforç de l'estructura tècnica de recolzament del CCFP servirà per delimitar les altres funcions que "li atorguin expressament les lleis o els reglaments". Tot i això, com succeeix amb el CCD, s'interpreta que una funció d'aquest tipus és necessària per deixar oberta tota opció de canvi en el context i/o l'administració.

2.2 També li correspon emetre informe sobre els avantprojectes de llei i altres disposicions de caràcter general de l'Administració de la Generalitat en l'àmbit del foment de la pau.

El CCFP ha realitzat dos informes en relació amb l'Avantprojecte de llei de creació de l'ICIP (any 2007) i amb la proposta de Castell per la Pau (any 2009). Novament, la manca de recursos ha portat a que aquests informes es redactessin comptant amb el caràcter voluntari de les persones que els han escrit, però que no ajuda a la sostenibilitat del seu funcionament. En aquest sentit, caldria analitzar si s'han deixat passar altres possibilitats d'emetre informes (com en el cas del seguiment de l'aplicació de la Moció 55/XI, sobre la desmilitarització a Catalunya).

En línies generals, i a partir d'aquesta distinció establerta, les funcions que més s'han desplegat (entès com la reiteració d'activitats realitzades sota una mateixa funció) han estat la funció a) (interpretada sobretot com informativa de contextos, però no de l'actuació de l'administració) i les funcions més consultives b), e) i f), amb accions regulars al llarg de les sessions, però amb un caràcter consultiu debilitat (especialment per haver estat només de caràcter informatiu). En cap cas, la intensitat d'aquestes funcions (en tant que grau de reiteració i seguiment durant les sessions ordinàries) es considera que hagi pogut superar una qualificació de moderada. La següent taula vol resumir la valoració del grau de desplegament (nombre d'activitats) i del caràcter consultiu o informatiu (entrant a diagnosticar quines

serien més propícies de ser funcions pròpies d'un consell consultiu) per a cadascuna d'elles, així com una justificació d'aquestes valoracions:

Funcions	Valoració desplegament (tasques relacionades)	Valoració caràcter consultiu /informatiu	Justificació valoració
a) Fer d'observatori aplicat per a la prevenció de guerres i de conflictes violents.	Moderat	Baix	Tot i els molts temes tractats, la manca de recursos i propostes cap a l'administració fan inviable un observatori aplicat.
b) Facilitar la coordinació entre l'Administració de la Generalitat i els ens locals en les actuacions per al foment de la pau.	Moderat	Alt caràcter informatiu	La coordinació s'ha donat en l'espai físic durant el transcurs de les sessions, però no hi ha hagut continuïtat ni concertació.
c) Emetre informe sobre els programes a favor de l'erradicació de la guerra i la violència entre pobles i entre persones.	Inexistent	Baix	La manca de recursos fan inviable emetre informes d'aquest tipus. Podria interpel·lar als ens locals de pau i l'administració, però no s'ha donat.
d) Assessorar sobre els continguts i els valors de la formació de professionals civils de la pau, a fi de poder atendre la demanda d'observadors electorals o generals, treballadors pels drets humans i especialistes en la resolució de conflictes, la mediació i la negociació.	Baix	Baix	Donat en comptades ocasions, però no adreçat als col·lectius mencionats. La interpretació d'aquesta funció podria interpel·lar als ens locals de pau i l'administració, però no ha estat així, degut també a una redacció confusa
e) Informar els grups i els col·lectius que treballin a Catalunya a favor de la pau de les actuacions en aquest àmbit promogudes per l'Administració.	Moderat	Alt caràcter informatiu	Centrat en la informació proporcionada des de la DGCD, l'ACCD i l'ICIP i marcat per la manca d'actitud proactiva d'altres departaments.
f) Fer arribar al Govern, per mitjà del conseller o consellera competent en matèria d'actuacions exteriors, les iniciatives i les propostes que consideri convenientes per a contribuir a les actuacions en aquest àmbit.	Moderat	Alt caràcter consultiu	Donat en algunes ocasions, però sense concretar el grau de concertació ni utilitzada de forma regular.
g) Les altres funcions que li assigni el conseller o la consellera competent en matèria d'actuacions exteriors i cooperació al desenvolupament o	Baix	Baix	Pràcticament no s'ha donat, però es tracta d'un redactat de funció necessari per tal d'adaptar-se a noves casuístiques.

que li atorguin expressament les lleis o els reglaments.			
2.2. També li correspon emetre informe sobre els avantprojectes de llei i altres disposicions de caràcter general de l'Administració de la Generalitat en l'àmbit del foment de la pau.	Baix	Alt caràcter consultiu	Només un parell de casos ho il·lustren, tot i poder ser un bon exemple del caràcter consultiu del CCFP. Manca de seguiment (per falta de recursos) per saber si hi ha hagut altres ocasions perdudes.

Tot i això, la interpretació del desplegament de les funcions no es concep com la única via d'incidència pel foment de polítiques públiques de pau: moltes de les persones entrevistades estan d'acord amb la necessitat de fomentar el debat i l'intercanvi d'impressions amb altres estaments de l'administració (diputacions i municipis, per exemple), reflectint que les competències de foment de la pau poden ser atribuïbles a molts més departaments, i no únicament com un afer extern. En aquest sentit, la Llei de Foment de la Pau explicita els àmbits d'actuació de l'Administració de la Generalitat i dels ens locals (article 2 que es desenvolupa en els articles 3 a 7), els quals podrien ser aplicables en aquest Consell: drets humans, convivència ciutadana, educació per la pau, mitjans de comunicació i desarmament global.

Fora dels termes d'aquest diagnòstic, i tal i com recullen les actes de diverses sessions sembla quedar un debat pendent sobre les polítiques de foment de la pau a Catalunya, el qual hauria de servir per reconduir esforços, buscar millors i majors sinèrgies, etc. Exemples concrets del mateix es va donar davant la proposta d'organització de jornades sobre el foment de la pau a Catalunya (entre la 16a i la 18a sessions ordinàries, entre els anys 2010 i 2012), o les jornades sobre polítiques de pau a Catalunya (22a i 23a sessions ordinàries, gener i abril de 2014), sense que hi hagi hagut un seguiment clar. El projecte de Congrés Català de Pau, previst per l'any 2023, podria ser una resposta clara al respecte¹².

Apunts preliminars resultants de l'anàlisi de les funcions

En el cas que el CCFP opti per una més clara delimitació de les funcions (dotant-les d'un caràcter consultiu i informatiu més clar, en relació amb l'administració, i definint les competències i actuacions a dur a terme), són tres els elements a tenir en consideració. Per

¹² Per a més informació: <https://www.lafede.cat/ca/memoria-i-futur-cap-al-congres-catala-de-pau/>

una banda, caldria interpretar les funcions actuals a partir de les competències que apareixen a la Llei de Foment de la Pau i que, actualment, no queden explícitament recollides ni al CCFP ni a l'ICIP (tot i que podrien estar en altres organismes de l'administració)¹³. La reformulació d'aquestes funcions (sense que necessàriament es reformuli el decret) podria servir, a més, per a fer una actualització sobre la comprensió del foment de la pau, no només focalitzada en l'absència de violència (tal i com apareix en el redactat d'algunes d'aquestes funcions, molt centrades en una visió de pau negativa, d'absència de violència), sinó també en com prevenir i transformar les causes que les originen (apel·lant a la transversalitat de la pau positiva, transformant tot tipus de violència), i incloent-hi el context nacional. Entre aquestes funcions i competències recollides a la Llei de Foment de la Pau es podrien contemplar, a tall d'exemple, les següents:

- L'entesa, la solidaritat, la tolerància i la cooperació entre els pobles i les nacions, especialment entre els pobles de l'Estat espanyol, amb el foment de les aptituds per al diàleg, la negociació, el consens i la solució pacífica dels conflictes.
- Activitats de diplomàcia ciutadana o paral·lela, destinades a complementar el treball diplomàtic formal des dels diversos àmbits.
- La difusió en els mitjans de comunicació d'informació sobre la cultura de la pau.
- El reflex de la diversitat ideològica i política de la societat de Catalunya en els mitjans de comunicació, especialment en els de titularitat pública, mitjançant l'observança dels principis de pluralisme polític, social, religiós, cultural i de pensament.
- Mesures per a reduir la violència en els continguts dels mitjans de comunicació, d'Internet i d'altres noves tecnologies de la informació i per a erradicar les emissions o les informacions que puguin induir a conductes discriminatòries per raó de naixença, raça, gènere, opinió, o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.

Tot i ja ser un òrgan ja extingit, d'una manera o altra valdria la pena rescatar la funció de l'Oficina de Pau i Drets Humans i que actualment no s'articula de manera tan clara en cap altre organisme: "treballar amb d'altres Departaments de la Generalitat de Catalunya per implementar criteris de Pau i Drets Humans en cadascuna de les actuacions". Això serviria

¹³ L'annex 2 recull les funcions delimitades a la Llei de Foment de la Pau i que estan incorporades al CCFP, a l'ICIP i que van ser treballades a l'extingida Oficina de Pau i Drets Humans.

per anar un pas més enllà de la coordinació establerta en la funció b) de l'actual decret, a més d'ajudar a interpel·lar altres departaments per a ser més proactius.

En segon lloc, si es volen establir comparatives per a treure bones pràctiques sobre la delimitació de funcions, resulta interessant comparar aquestes funcions amb les redactades al CCD, on es precisen les accions a dur a terme. Aquestes apel·len de manera general a tots els organismes de la Generalitat i, de forma més concreta, els plans de cooperació al desenvolupament, tal i com mostra el quadre següent:

Funcions del CCD¹⁴

- a) Emetre informe, amb caràcter previ i preceptiu, sobre els avantprojectes i altres disposicions generals de l'Administració de la Generalitat en aquest àmbit.
- b) Emetre informe, amb caràcter previ i preceptiu, sobre el pla director i els plans anuals de cooperació al desenvolupament.
- c) Conèixer els informes de seguiment dels plans anuals i les avaluacions del pla director i proposar, després de fer-ne l'estudi i la deliberació, les recomanacions oportunes.
- d) Fer arribar al Govern, per mitjà del conseller o consellera competent en matèria d'actuacions exteriors, les iniciatives i les propostes que consideri convenientes per a la millora de les actuacions en aquest àmbit.
- e) Proposar, en funció de circumstàncies especials, la modificació dels plans anuals, i si escau del pla director.
- f) Les altres funcions que li assigni el conseller o consellera competent en matèria d'actuacions exteriors o li siguin atorgades expressament per les lleis o els reglaments.

Altrament, l'anàlisi es podria focalitzar (de forma alternativa o en paral·lel) en quines són les competències a les que podem donar un sentit consultiu, més enllà de les activitats i tasques a desenvolupar. Aquest enfoc, com es mostra a continuació, ajudaria a interpel·lar altres estaments de l'administració i podria contribuir en l'eficàcia i utilitat del CCFP, sempre que hi hagi una comprensió consensuada del que s'entén per política de foment de la pau. Un bon exemple al respecte seria el cas del Consell Escolar, en tant es fa més incidència en quins són els àmbits on se li ha de demanar consell:

¹⁴ Com a complement, l'Annex 4 detallarà la composició del CCD. Per a més informació, consulti's el següent enllaç: http://sac.gencat.cat/sacgencat/AppJava/organisme_fitxa.jsp?codi=527.

El CEC ha de ser consultat sobre (article 171.3 de la LEC)¹⁵

- els avantprojectes de llei i els projectes de disposicions generals de l'àmbit educatiu que ha d'aprovar el Govern o el conseller o consellera del Departament;
- la programació de l'oferta educativa del Servei d'Educació de Catalunya;
- les normes generals sobre construccions i equipaments escolars;
- les actuacions generals dirigides a millorar la qualitat de l'ensenyament i millorar-ne l'adequació a la realitat social de Catalunya, i les dirigides a compensar les desigualtats i les deficiències socials i individuals;
- els criteris de finançament de la prestació del Servei d'Educació de Catalunya;
- les bases generals de la política de beques i d'ajuts a l'estudi.

Finalment, per a una major eficàcia del CCFP i tal i com es desenvoluparà en els següents apartats, una millor delimitació de funcions haurà de ser el motor que origini el replantejament de la composició i estructura existents, per tal de delimitar posteriorment el seu funcionament.

¹⁵ Com a complement, l'Annex 5 detallarà la composició del Consell Escolar. Per a més informació, consulti's el següent enllaç: <http://consellescolarcatal.gencat.cat/ca/consell/funcions/>.

Sobre la composició del CCFP: idoneïtat, presència i participació

Segons l'article 3 del decret de creació, el CCFP compta amb un mínim (en funció del nombre de grups parlamentaris) de 32 vocalies procedents de 9 institucions¹⁶, a més de cinc “persones expertes de prestigi reconegut en l'àmbit de la cultura de la pau”. Tot i que el raonament inicial d'aquesta composició era l'establiment de consensos polítics¹⁷, a mesura que el Consell ha intentat desplegar les seves funcions, aquesta composició ha estat percebuda com a excessivament nombrosa i menys adient en quant a la seva operativitat. La raó d'aquesta problemàtica sembla recaure en la ja mencionada vaguetat de les funcions i no tant en la composició en si. Per aprofundir en aquests possibles ajustos de composició i per assegurar-ne la seva major eficàcia com a òrgan consultiu, aquest diagnòstic vol emfatitzar dos elements d'anàlisi, per ordre de rellevància: la presència i participació de les seves vocalies i la idoneïtat de la seva composició.

Com a element més preocupant sobre el diagnòstic de la composició, es constata que hi ha una sèrie de vocalies (representants de grups parlamentaris membres de l'administració i d'altres institucions) amb una contribució passiva, principalment com a observadors. Aquesta baixa implicació s'explica pel baix grau d'interpel·lació que aquestes tenen, a més del baix grau de prioritat que aquestes li donen a un Consell on no creuen haver d'aportar res, sinó només venir a informar-se i no comprometre's a res. En conseqüència, són molt poques les iniciatives proposades per part de sectors que no es dediquen quotidianament al foment de la pau (a excepció d'un interès i voluntat personals), a més d'una alta rotació de representants de vocalies que veuen la participació al CCFP com un afegit més que com una necessitat. Un augment de la sensació de pertinença per augmentar-ne el compromís resulta un exercici prioritari.

Respecte la **idoneïtat de la composició**, es percep una composició prou adient, concentrant un espai prou ampli i representatiu de la diversitat del sector a Catalunya, si bé es poden fer modificacions que contribueixin a un millor funcionament. Un dels aspectes de reflexió versa

¹⁶ Diversos departaments de l'administració, representants grups parlamentaris, FCCD, Federació Catalana d'ONG, Consell Interuniversitari de Catalunya, Consell Nacional de la Joventut a Catalunya, Centre UNESCO de Catalunya, Consell Escolar de Catalunya i Fundació CIDOB.

¹⁷ Entès com un factor clau per l'aprovació de la Llei de Foment per la Pau i la conseqüent creació del CCFP durant l'època del govern tripartit (PSC, ERC i ICV).

sobre la presència dels representants dels grups parlamentaris entre les seves vocalies. Els defensors de la seva presència consideren que poden ser una peça fonamental de la corretja de transmissió dels dictàmens i acords que el CCFP aprovi, donat el rellevant grau de representativitat que els grups al Parlament suposen a la societat catalana¹⁸. Els seus detractors consideren que la ingerència que el poder legislatiu pugui exercir sobre l'executiu en un òrgan consultiu, sumat al fet que els grups parlamentari poden opinar i votar en dos espais (el CCFP i el Parlament) sobre la mateixa temàtica (si bé es constata que això no s'ha donat en gaires ocasions). A nivell comparatiu, cal remarcar que cap dels altres Consells propers a aquest compten amb la presència de grups parlamentaris entre les seves vocalies, sinó que, com el cas del CCD, estableixen mecanismes de comunicació un cop emès un dictamen preceptiu. Un cop s'hagin delimitat més clarament les funcions, es fa necessari debatre sobre la seva presència, amb l'objectiu de reglamentar la concertació que es faci entre el CCFP i el Parlament de Catalunya.

Aquest debat no es centra únicament en les vocalies dels grups parlamentaris. Com es detallarà més endavant, la inclusió d'altres departaments de l'administració, altres plataformes que representin el municipalisme, una major i reconeguda diversitat territorial en la societat civil, o la incorporació d'altres sectors que reflecteixin la transversalitat del sector de la pau a Catalunya han estat alguns dels casos esmentats. El que sembla clar és que una possible replantejament de la composició no podrà fer-se sense una delimitació més clara de les funcions del CCFP ni el rol que aquestes puguin jugar (delimitant més clarament també què s'entén per polítiques públiques de foment per la pau).

Per il·lustrar aquests dos àmbits de debat, a continuació s'analitza en profunditat el grau de presència i participació dels diferents tipus vocalies a les sessions plenàries¹⁹, a través

¹⁸ Un exemple d'aquesta corretja, pràcticament convertit en excepció, seria la compareixença de Jordi Calvo (Coordinador del Centre Delàs i expert del CCFP) en comissió parlamentària, a iniciativa del diputat Ferran Pedret (PSC) per exposar actuacions per un model de seguretat alternatiu (a partir del debatut en 33a sessió ordinària, novembre de 2018).

¹⁹ L'Annex 3 detalla, a través d'una taula comparativa, aquestes xifres. Els percentatges de presència serà en funció del nombre de reunions que haurien pogut assistir (en casos com els de l'ICIP o alguns grups parlamentaris no s'ha computat sobre el total, sinó sobre les reunions on ja existien o tenien representació parlamentària, respectivament), mentre que el percentatge de participació s'ha calculat en funció de les sessions on han estat presents.

l'anàlisi resultant a través de les entrevistes, certs apunts dels serveis jurídics de l'ACCD i el recompte quantitatiu recollit a les actes:

- La **presidència i vicepresidència primera (regida pel DGCD) i la secretaria** (a excepció d'una única ocasió) del CCFP han estat presents i han participat activament a totes les reunions. Aquestes compten amb la percepció unànime de ser garants de la participació i la pluralitat d'intervenció entre totes les vocalies. La presidència, com es desenvoluparà en l'apartat del funcionament, és la principal impulsora del Consell, encarregada de consensuar la data de celebració del consell (en prioritat respecte els punts de l'ordre a tractar) amb les vocalies més actives, començant per les vicepresidències i la mateixa secretaria. La vicepresidència primera, seguint la mateixa dinàmica, ha estat el principal suport de recolzament de la presidència per l'impuls de les sessions del CCFP. Pel que fa a la secretaria, resulta significatiu constatar com entre les principals tasques no s'ha centrat en donar seguiment als acords presos, bé perquè no figurava entre les seves atribucions, bé per manca d'aquests. Es constata que les principals tasques que han hagut de dur a terme han estat la gestió de la participació a les sessions (intentant consensuar les agendes de les principals vocalies) per a l'obtenció del *quòrum* necessari (relacionat amb el problema de participació explicat anteriorment), la preparació de les votacions, el tancament de l'ordre del dia i les consultes amb els serveis jurídics d'una correcta aplicació dels textos vigents (fruit en alguns casos del ja esmentat redactat confús de les atribucions).
- La participació i presència de **l'ICIP** (ocupant la vicepresidència segona, des de la seva creació) s'ha donat de manera regular (la seva presència ha estat assegurada en un 85% de les ocasions, intervenint en un 77% de les vegades), fent una presentació periòdica de les seves activitats (especialment a través dels plans anuals i directors) a diferència de molts altres departament de l'administració. En relació amb aquesta vocalia s'ha subratllat l'estranyesa que aquest institut, més enllà d'ocupar la vicepresidència segona, tingui el mateix nombre de vocalies (1) respecte altres institucions més allunyades i amb molta menys participació en el consell.
- La participació d'**altres conselleries de l'administració** seria un clar exemple de vocalies amb una presència irregular i jugant principalment un rol d'observador.

Aquestes conselleries solen ser representades per càrrecs tècnics amb la responsabilitat de dotar una transversalitat de continguts als seus departaments, però amb un baix nivell de responsabilitat política que ajudi a la presa de decisions. A més, aquestes conselleries no es senten interpel·lades d'informar de els seves activitats davant un redactat de funcions que dona per sobreentès un enfocament en àmbits internacionals (recolzat per la percepció que es dona quan aquest consell s'adscriu sota el paraigua de l'ACCD²⁰), sumat a la falta de desplegament de mecanismes per a que aquestes informin sobre les competències del seu departament²¹. En altres paraules, les persones que representen aquestes vocalies no veuen el valor afegit que participar activament al CCFP els podria suposar.

L'absència d'una agenda transversal comuna (amb una estructura clara de referència dins el govern i una definició de política pública de foment per la pau), no contribueixen a interpel·lar aquestes conselleries per a informar de les seves actuacions al CCFP. Tanmateix, i seguint l'exemple del CCD, es podria contemplar la presència d'altres departaments de l'administració, com els Departaments d'Economia i Hisenda, Igualtat i Feminismes i el d'Acció Climàtica. Finalment, existiria l'opció de determinar el mínim grau jeràrquic de participació en aquests consells (que solen estar al nivell de sots-directors) per així assegurar un nivell mínim d'expertesa i de capacitat de decisió política. Aquestes dues decisions només cobrarien major sentit si la delimitació de funcions quedés més clara.

Els percentatges de participació han variat segons el departament, sent la d'interior (present al 70% de les reunions) superior a d'altres com el Educació (65%) i Justícia (55%)²². Les intervencions d'Interior també han estat superiors (64%) a les de Justícia (24%) i Ensenyament (19%). Respecte aquestes vocalies, i després de consultes als serveis jurídics de l'ACCD, s'ha assenyalat que hi ha certes unitats orgàniques que es recullen al

²⁰ L'excepció seria la funció e), on es fa clarament referència a les "actuacions en aquest àmbit (acció exterior i cooperació al desenvolupament) promogudes per l'Administració".

²¹ Com ja s'ha esmentat, només en una ocasió s'han presentat les línies essencials d'educació per la Pau des del Departament d'Ensenyament (25a sessió ordinària, juliol de 2015), conclouent sense cap acord d'acció ni cap dictamen.

²² La constant reinterpretació de les vocalies d'Acció Exterior i Relacions Institucionals i Participació l'han exclòs d'aquest càlcul.

decret i que ja no existeixen. Això ha comportat que calgués interpretar periòdicament a qui correspondrien en tres casos (fins que no es doni una hipotètica revisió del decret)²³

- Com ja s'ha esmentat, la presència i participació dels **representants dels grups parlamentaris** ha estat marcada per la seva irregularitat i passivitat, i tan sols defensada pel fet que certs parlamentaris, independentment del grup polític que representaven, tenien una expertesa i compromís en la temàtica. A nivell relatiu de xifres, els grups parlamentaris amb major presència han estat Junts x Sí (present al 83% de les reunions en les legislatures que tenia representativitat, des de 2016), Esquerra Republicana de Catalunya (77%), Convergència i Unió (70%) i Partit dels Socialistes de Catalunya (65%). A diferència de la presència, la participació ha estat molt inferior, marcada -com ja s'ha esmentat- pel nivell d'expertesa i compromís de la persona representant, destacant només la Candidatura d'Unitat Popular (intervenint el 77% de les reunions que ha assistit) i Junts per Catalunya (71%). Com ja s'ha esmentat, sembla essencial assegurar l'efectiva concertació respecte aquestes vocalies, independentment de la fórmula que es triï en relació al CCFP .
- Respecte el **Fons Català de Cooperació pel Desenvolupament (FCCD)**, la designació de 4 vocalies responia a un equilibri polític durant la seva creació, per equiparar-lo a participacions d'altres consell (com podia ser el cas del Comissió Inter-departamental de Cooperació al Desenvolupament). Tot i això, les xifres recollides a les sessions reflecteixen que tan sols en un 30% de les reunions hi ha hagut la presència d'un màxim de 2 dels 4 representants assignats (en el 77,5%, només un d'ells), 3 en un 17,5% i 4 en un 5%. En aquest punt, es constata l'absència d'altres entitats d'àmbit municipal, ja siguin de caire més generalista (Federació Catalana de Municipis, Associació Catalana de

²³ Aquestes vocalies són: 1) *Vocalies de la Secretaria de Cooperació Exterior i de la Secretaria de Relacions Internacionals*. Amb la nova estructura del govern (abril de 2021), el director General de Cooperació al Desenvolupament ocupa la vicepresidència primera (vocalia corresponent, segons decret, a la Secretaria de Cooperació Exterior) i el Director General de Prospectiva i d'Innovació en l'Acció Exterior ocupa la vocalia de la Secretaria de Relacions Internacionals; 2) *Vocalia del representant del Departament de Relacions Institucionals i Participació*. L'han ostentat primer la directora general de Relacions Institucionals i amb el Parlament i després el director general de relacions Institucionals i amb el Parlament atès que es considerava que eren els càrrecs més similars. Havent-hi els mateixos arguments jurídics perquè fos una Direcció o l'altra, la decisió política i tècnica ha decidit que seria la Direcció General de Relacions Institucionals i amb el Parlament, del departament d'acció exterior i govern obert (amb l'estructura de l'actual govern, aquesta vocalia pertany al departament de la Presidència).

Municipis) o més concret (com la iniciativa d'Alcaldes per la Pau), les quals podrien completar aquestes absències mencionades.

- Pel que fa a **Federació d'ONG per la Pau**²⁴, per la seva constant acció d'incidència, ha estat percebuda com un dels organismes més actius (proposant persones candidates per a la presidència, vocalies expertes del Consell i per a la Junta de l'ICIP), especialment en la interpel·lació a les vocalies més actives de l'administració. Les xifres mostren que en gairebé totes les reunions han estat presents 2 de les 5 vocalies assignades (tres d'elles presents en un 80% de les reunions) i assegurant una participació activa d'almenys tres dels seus membres en un 40% de les reunions (la intervenció de dos dels seus membres s'ha donat en un 63% de les sessions).

D'altra banda, segons recullen les actes de les sessions, i davant la no consideració oficial d'una distribució territorial, La Fede va començar a cedir dues vocalies a les federacions de Lleida i Girona a partir de 2016. Els darrers anys, davant la sensació d'inacció del CCFP que tenien aquestes federacions fora de Barcelona, sumada a l'esforç d'haver de desplaçar-se per reunir-se presencialment a Barcelona, han portat un abandonament d'aquesta representativitat. Per una coherència de polítiques públiques de foment de la pau a nivell nacional, la formalització d'aquesta representativitat es marca com una prioritat segons aquest diagnòstic.

- Es denota una presència i participació irregulars d'**altres vocalies**, representades per consells (Escolar, Interuniversitari i CNJC²⁵) i altres institucions (*think-tanks* com la Fundació CIDOB o una ONG com el Centre UNESCO). Són comptades les ocasions que han portat alguna proposta a l'ordre del dia²⁶, a més d'un alt nivell de rotació, dificultant especialment el sentiment de pertinença al CCFP²⁷. Aquest indicadors són clars símptomes de la percepció d'un CCFP amb poc poder consultiu respecte l'administració

²⁴ Terme oficial que apareix al decret de creació del CCFP, actualment anomenada "LaFede.cat" després de la fusió amb les federacions de cooperació i drets humans al 2013.

²⁵ Es constata una sola iniciativa pròpia del CNJC presentant la resolució aprovada de la seva assemblea general (7a sessió ordinària, juliol de 2007).

²⁶ En aquest sentit, cal recordar que, durant la 8a sessió ordinària (octubre de 2007), en el marc de la modificació del reglament del CCFP, es va posar en dubte la participació del Centre UNESCO i el CIDOB, incloses en el seu moment pel ja esmentat equilibri de consensos polítics.

²⁷ Les actes de les sessions recullen en moments puntuals un rol important del Consell Escolar en activitats com la incidència contra la presència de l'Exèrcit en el Saló de l'Ensenyament.

i amb un baix grau de comprensió que aquestes també estan en posició de proposar aspectes que s'adscriu a les funcions més consultives i informatives.

A nivell percentual de presència, en destaca la Fundació CIDOB (present al 70% de les reunions) i el Consell Escolar (65%). Respecte el Consell Interuniversitari, només en un 17,5% de les reunions han participat les dues vocalies (en un 55% una d'elles), mentre el Centre UNESCO i el Consell Nacional de la Joventut de Catalunya (CNJC) ho han fet en un 52,5% de les mateixes. Respecte la seva participació, en canvi els representants del Consell Interuniversitari han participat de manera més activa (almenys un 60% d'intervencions durant les sessions), per davant d'altres entitats com el Consell Escolar (42%), el CNJC (33%) i la Fundació CIDOB (28%).

- Finalment, s'ha assegurat una regular participació de les vocalies destinades a **persones expertes**. Interpretant que el seu rol és d'aportar coneixement en profunditat respecte els temes proposats, i no tant impulsar-los, s'ha plantejat que seria interessant debatre si amb una adscripció de funcions més normatives, les vocalies de persones expertes podrien guanyar pes en el caràcter consultiu que aquest consell necessita. Les xifres mostren com en un 95% de les reunions ha estat present 1 de les 5 persones expertes assignades, en un 85% dues, en un 60% tres, i en un 22,5% quatre d'elles. Sobre la seva participació, en un 55% de les reunions dues d'aquestes vocalies han tingut un paper actiu (en un 73% de les reunions una sola persona experta).

La següent taula pretén resumir el diagnòstic de la composició actual:

Vocalia	Resum del diagnòstic
Presidència i vicepresidència primera (DGCD) i secretaria (ACCD)	Present i han participat activament a totes les reunions. Percepció unànime de ser garants de la participació i la pluralitat d'intervencions. La presidència com principal impulsora del Consell, amb recolzament de la vicepresidència primera. Les principals tasques de la secretaria no s'ha centrat en donar seguiment als acords presos, sinó en seguiment sessions.
Vicepresidència 2a (ICIP)	Participació i presència regulars, fent una presentació periòdica de les seves activitats. Mateix nombre de vocalies respecte altres institucions més allunyades i amb molta menys participació en el consell.
Altres conselleries de l'administració	Exemple de vocalies amb actitud poc proactiva, al no sentir-se interpellades d'informar de els seves activitats. Manca d'agenda transversal i consens de política pública de foment de la pau que les interpel·li.
Representants dels grups parlamentaris	Actitud poc proactiva (tret de casos de compromís personal). Cal assegurar l'efectiva concertació respecte aquestes vocalies.

Fons Català de Cooperació pel Desenvolupament (FCCD)	Nombre de vocalies desproporcionada respecte la seva presència. S'ha remarcat l'absència d'altres entitats d'àmbit municipal, ja siguin de caire més generalista (Federació Catalana de Municipis, Associació Catalana de Municipis) o més concret (com la iniciativa d'Alcaldes per la Pau).
Federació d'ONG per la Pau (ara La Fede)	Un dels organismes més actius, especialment en la incidència a l'administració. Necessitat de formalitzar la representativitat territorial, oblidada històricament.
Altres vocalies	Actitud poc proactiva, influïda per un alt nivell de rotació, per falta d'interès estratègic.
Persones expertes	Interessant debatre si amb una adscripció de funcions més normatives, les vocalies de persones expertes podrien guanyar pes i influència.

Apunts preliminars resultants de l'anàlisi de la composició del Consell

La ja esmentada necessitat de reformulació de funcions hauria de permetre els ajustos en la composició, triant les institucions que millor reflecteixen actualment el sector de la pau a Catalunya i pel reforç de l'eficàcia i la utilitat del Consell per a la incidències en polítiques públiques de foment de la pau. Així, les principals línies de reflexió sobre possibles modificacions que ajudarien a millorar el funcionament del CCFP serien:

- Cerca de la millor concertació amb els grups parlamentaris.
- Incorporació d'altres departaments de l'administració i una millor concertació per acollir-se al caràcter consultiu del CCFP, sempre que quedi ben delimitada la política pública de foment per la pau
- Inclusió d'una major àmplia diversitat d'actors municipalistes, tant de caràcter general (Associació Catalana de Municipis, Federació Catalana de Municipis) com específic (Alcaldes per la Pau).
- Inclusió d'altres col·lectius que puguin representar la transversalitat de la societat civil catalana pel foment de la pau, tal i com succeeix al CCD (Consell de Dones, associació de persones immigrants).
- Formalització d'una major representativitat territorial, assegurant a través del reglament els mecanismes per a la seva implicació.

Sobre el funcionament: estructura, règim de treball i dimensió de gènere

Un diagnòstic de les funcions o la composició del CCFP quedaria incomplet si no s'analitza el funcionament del mateix. Per a fer-ho, tres són els elements a analitzar en aquest darrer apartat: l'estructura (tant del CCFP com d'un organisme de referència pel foment de la pau en el mateix), el règim de treball establert (disposició de les reunions, grups de treball i acords presos) i el tractament transversal de la dimensió de gènere.

Estructura del (i pel) CCFP

Com ja s'ha mencionat, el desenvolupament del CCFP s'ha donat gràcies principalment a l'impuls des de la presidència que, a l'hora de disposar les reunions, ha rebut el constant suport de la secretaria, regentada per l'ACCD (en disposició de l'article 9 del Decret). Més enllà d'una valoració positiva unànime de l'estructura existent, es constata la necessitat d'un reforç que vagi més enllà del suport tècnic actual. L'estructura actual no permet fer un seguiment més constant i detallat de totes les accions i decisions de l'administració en matèria de foment per la pau, que és on s'haurien de destinar aquests recursos addicionals (i en cap cas dedicar-se a altres tasques que no tinguin a veure amb la concertació i seguiment de l'administració).

En relació amb això, aquest diagnòstic vol posar de relleu que des de la desaparició de l'Oficina de Pau i Drets Humans (arrel de la llei Òmnibus), no hi ha cap estructura de referència dins el govern amb competències pel desenvolupament de polítiques públiques de foment de la pau²⁸. L'absència d'aquesta estructura de referència així com una comprensió comuna del que s'entén per política pública de foment per la pau (abast, competències, etc.) dilueixen l'acció consultiva que es pugui dur a terme des del CCFP.

²⁸ Com ja s'ha esmentat, cronològicament l'ICIP va aparèixer poc abans de la supressió de la mencionada oficina, però apart que el mandat emanava del parlament i no del govern, no disposa de competències per al foment de polítiques públiques de foment de la pau a Catalunya. D'altra banda, el Pla director de cooperació al desenvolupament 2019-2022 estableix un conjunt de set objectius estratègics vinculats al desenvolupament sostenible sota l'enfocament de gènere i basat en drets humans. D'entre ells, a destacar l'Objectiu estratègic 6 "Promoure el compromís per la pau i la no-violència i la prevenció de conflictes", el qual es refereix a la promoció d'una cultura de pau i la prevenció i la transformació dels conflictes violents.

Règim de treball (reunions i acords)

Com en tants altres Consells, el seu funcionament s'ha basat en l'establiment d'un mínim de dues sessions ordinàries l'any (segons decret). Les reunions han tingut continguts i formats molt diversos durant els 15 anys d'existència, però pràcticament sempre en format de plenària. La percepció que aquest diagnòstic estableix és la de sessions amb intercanvi d'informacions, molt espaiades en el temps, trobant a faltar espais més consultius. Més concretament, l'ordre del dia ha estat sempre menys prioritari que la concertació de la data on es pugui assegurar el quòrum. A més, s'ha acabat basant en una combinació entre punts que poguessin ser informatius de les actuacions de les administracions i altres de reflexió general. Com ja s'ha esmentat, la baixa actitud proactiva d'algunes de les vocalies, no ha contribuït a donar continuïtat a certs temes tractats.

Més enllà de la ja mencionada millor delimitació de les funcions, es constata la manca d'altres mecanismes que ajudin a utilitzar més eficaçment l'espai del CCFP, augmentant la sensació de pertinença entre les vocalies i per a una millor comprensió inicial dels reptes, el llenguatge i el context del CCFP. Idees com l'existència d'un pla de treball (programat anualment, per exemple), una major comunicació via correu electrònic, el plantejament d'una major acollida a noves vocalies (trobada inicial amb la presidència, l'entrega d'un dossier informatiu amb el funcionament i l'organització), o la disposició d'un espai virtual de consulta de tota la documentació per les vocalies, són alguns dels elements que podrien donar un impuls al funcionament quotidià del CCFP a curt termini.

Per a intentar buscar altres mecanismes de funcionament, en els més de 15 anys de desenvolupament del CCFP, són diverses les ocasions on s'ha intentat establir grups de treball (tal i com disposa l'article 8 del Decret i l'article 4 del reglament). Aquest diagnòstic constata que els únics grups de treball que han fructificat són aquells que han tingut un objectiu específic sobre una activitat *ad-hoc* a realitzar, amb objectius, calendari i producte (informe o ponència) determinants. Bons exemples al respecte són la Comissió de Relacions Institucionals, creada durant les primeres sessions del CCFP i amb l'objectiu d'impulsar l'avantprojecte de llei de creació de l'ICIP; la delegació designada en 14a sessió ordinària (abril de 2009) per tractar i negociar amb l'Ajuntament de Barcelona el projecte al Castell de Montjuïc; o la Comissió d'Educació del CCFP per tractar els continguts de les assignatures

de Ciutadania i Drets Humans així com per protestar la presència de les Forces Armades al saló de l'Ensenyament. Comparativament, és un fet que també es dona en altres consells com el CCD. Certs temes recurrents (definició de pressupostos generals, participació en el disseny de plans directors, configuració de plans de treball), podrien ser subjecte d'aquesta dinàmica de grups de treball.

Tanmateix, les actes de les sessions constaten un baix nombre d'*acords*, els quals sempre s'han aprovat per majories (no per consensos) i sense la necessitat del vot qualificat de la presidència. Com s'ha desenvolupat en l'apartat de les funcions, les actes no solen reflectir un clar seguiment ni retroacció dels acords presos, fet que fa dubtar de l'eficàcia de les seves decisions²⁹. També se'n destaca un baix nivell de comunicació, amb una pàgina web (apartat dins la DGCD) sense cap dinamisme per actualitzar les decisions preses i absent de perfil en xarxes socials.

D'altra banda, l'esclat sobtat de la pandèmia pel Covid-19 ha forçat a plantejar-se el format de les reunions en molts espais de concertació. Si bé fins ara només se n'ha fet una de caràcter virtual (38a sessió ordinària, abril de 2020), aquesta va congregar una major assistència que les sessions presencials (entenent la singularitat d'aquell moment). Es constata la necessitat d'evitar reunions de format híbrid, tot i que es mostren obertes a combinar trobades presencials i virtuals, sempre amb l'objectiu de garantir la màxima participació de totes les vocalies (incloent una major representativitat del territori). En cas que es seguís optant per les trobades virtuals, els serveis jurídics de l'ACCD han recordat una sèrie d'aspectes a considerar:

- El president ha d'assegurar el dispositiu físic, operatiu o tecnològic necessari per a la celebració efectiva de la sessió (en compliment de l'article 18.1 de la llei 26/2010 de règim jurídic i procediment de les administracions públiques de Catalunya). A manca de regulació existent, caldrà que la totalitat dels membres prenguin l'acord de desenvolupar la sessió a distància com a primer punt de l'ordre del dia.

²⁹ A més, els serveis jurídics de l'ACCD han assenyalat que, per diverses circumstàncies molt cops alienes al consell (canvi de legislatura, per exemple) s'ha incomplert la periodicitat de les convocatòries (un mínim de dues sessions ordinàries l'any. Si bé no sembla tenir conseqüències, es podrien demanar comptes i responsabilitats a diferents nivells als òrgans de govern. Es suggereix que, si passa, explicar els en la sessió següent i que constin en acta.

- Si es decideixen fer votacions de caràcter telemàtic, s'ha de complir amb la Llei 40/2015 de règim jurídic del sector públic³⁰. Sobre la possibilitat de vot per correu electrònic, cal que els membres estiguin reunits (presencialment o a distància), assegurar-ne el *quòrum* mínim i haver fet convocatòria prèvia (on el tema a decidir consti en l'ordre del dia, cal aportar la documentació necessària per a deliberar i s'indiqui les condicions i el sistema de connexió³¹).

La dimensió de gènere al CCFP

Aquest diagnòstic no pot acabar sense esmentar un dels grans aspectes oblidats: la dimensió de gènere. El fet d'incloure'l en aquest apartat subratlla que no només es vol posar l'accent en unes funcions que treballin des d'aquesta perspectiva (sense incorporar l'enfocament de gènere i sense apropiar-se, per exemple, l'agenda de Dona, Pau i Seguretat) o buscant la paritat en la seva composició, sinó també aspectes transversals que tenen una afectació en el seu funcionament. Per una banda, sense cap criteri d'establiment de quotes partidàries, no es pot considerar que el CCFP tingui una representació suficient de dones. Més enllà d'haver aconseguit una presidència femenina després de 3 masculines, un dels pocs aspectes que ha aparegut en les actes de les sessions i que hi podria tenir relació, va relacionat amb l'hora de celebració de les reunions: en un debat tan ampli com és el de la conciliació, els interessos de les vocalies xoquen entre aquelles persones que inclouen la seva participació en la seva jornada laboral com aquelles que ho fan de forma activista i fora del seu àmbit professional. A més, es subratlla la necessitat que les dinàmiques de funcionament incorporin aquest enfocament a través d'un ús equilibrat, respectuós i no discriminatori de la paraula, a més de vetllar en tot moment per una mirada interseccional tant el continent com el contingut del CCFP.

³⁰ Fet que no va succeir en el cas de posicionament UE-Turquia (27a sessió ordinària, abril de 2016), on no es va votar res en sessió plenària, només es va presentar, i es va fer tot a posteriori via correu electrònic.

³¹ Els serveis jurídics també assenyalen la necessitat d'acordar el programa a utilitzar. Per a reunions telemàtiques d'altres Consells s'ha utilitzat l'eina *Teams* de Microsoft, ja que garanteix el dret dels membres a participar en la sessió, entre molts altres aspectes. No obstant, en l'esmentada sessió es va optar pel programa *Councilbox* ja que, a diferència de molts altres sistemes, ofereix seguretat jurídica per a les votacions.

Apunts preliminars resultants de l'anàlisi del funcionament

Diversos aspectes pel debat posterior se'n desprenen d'aquest apartat:

- Un reforç en l'estructura tècnica i de referència del CCFP i/o a l'administració, després de la millor delimitació de les funcions consultives i de la comprensió del que s'entén per política pública de foment per la pau, reforçarien el caràcter consultiu del CCFP.
- La manca de sensació de pertinença entre moltes vocalies del consell podria ser pal·liada a través de la implantació d'altres mecanismes que vagin més enllà de les sessions ordinàries.
- El tractament de manera transversal de l'enfocament de gènere ha estat una de les grans oblidades fins ara en aquest consell.

Conclusions: cap a un CCFP més útil i eficaç

Aquest diagnòstic vol concloure constatant el baix grau d'utilitat i eficàcia del CCFP com a òrgan consultiu per a la incidència en el foment de polítiques públiques de foment per la pau. Com s'ha anat desenvolupant al llarg de l'informe, són diverses els factors que ho expliquen, però aquest diagnòstic considera que les funcions és l'element inicial a considerar.

Degut a una concepció i redacció heterogènies en el decret, el desplegament de les **funcions** ha portat més a la confusió que no a l'aplicació del caràcter consultiu del consell. A l'hora d'avaluar les tasques més desplegades, es detecta una divisió entre funcions de caràcter consultiu, només donat en un parell de casos (votacions per a Junta de l'ICIP i consulta sobre el castell de Montjuïc); i altres de caràcter més informatiu, diferenciant entre la informació donada des de l'administració, i debats sobre contextos generals (que si bé tenen un interès en el seu contingut, no s'han traduït en accions consultives tals com la interpel·lació dels actors presents o la proposta d'accions concretes).

Respecte la **composició**, en línies generals es considera prou diversa, sempre subjecta a possibles actualitzacions i ajustos. La desigual participació i implicació de les diferents vocalies ha estat un factor igual de determinant, distingint la alta implicació de vocalies més properes a la temàtica (presidència, vicepresidències, secretaries, La Fede, o persones expertes) per sobre d'altres (representants de grups parlamentaris, membres de l'administració i d'altres institucions) i amb un rol d'observador i una contribució més aviat testimonial per la falta d'interès estratègic que el CCFP els suposa. Un cop s'hagin delimitat més clarament les funcions del Consell, es fa necessari debatre sobre la presència dels representants dels grups parlamentaris entre les seves vocalies, amb l'objectiu de reglamentar la concertació que es faci entre el CCFP i el Parlament de Catalunya.

Finalment, pel que fa al **funcionament**, cal ressaltar qüestions que dificulten el caràcter consultiu del CCFP: (1) la falta de reforç en l'estructura tècnica del CCFP (més enllà del Secretariat existent); (2) la falta d'interlocutor al govern (clau per a fer-hi incidència i interpel·lar a l'administració); (3) posar en comú què s'entén per política pública de foment per la pau; (4) la falta de sensació d'apropiació i pertinença per part de vocalies del Consell, i com millorar aquesta pertinença a través d'altres mecanismes més enllà de les sessions

ordinàries; (5) la no incorporació de l'enfocament de gènere i drets humans de manera transversal.

De cara a una hipotètica reforma del decret que va portar a la creació al CCFP, aquest diagnòstic, vol apuntar les línies directrius dels aspectes a prendre en consideració per a la reforma i, en alguns casos, aportar les qüestions a debatre (aportant exemples, però no recomanacions tancades que limitin el sentir i l'opinió dels membres del CCFP). La delimitació d'aquestes línies directrius respon a la lògica de considerar que una major eficàcia en la incidència per a les polítiques públiques de foment de la pau passen per una millora i actualització del seu “engranatge”, entès com la interrelació entre els tres aspectes analitzats en aquest informe.

Més concretament, aquest diagnòstic considera que el punt de partida hauria de ser una **millor delimitació de funcions de caràcter consultiu**. Per a fer-ho, aquest diagnòstic vol posar sobre la taula diversos aspectes a debatre:

- Què s'entén per política pública de foment per la pau? Quines funcions s'adaptarien millor al caràcter consultiu i informatiu del consell?
- S'haurien d'interpretar les funcions existents en funció de les competències que apareixen a la Llei de Foment de la Pau i que no estan explícitament recollides en el propi CCFP ni en altres administracions com l'ICIP?
- S'hauria d'incorporar la figura dels dictàmens preceptius (no vinculants) davant les informacions de diverses estructures i plans de l'administració?
- Han de delimitar-se les funcions basant-se en les competències sobre les que pugui desplegar el caràcter consultiu (seguint l'exemple del Consell Escolar) i/o segons el tipus de producte esperat (tal i com s'especifica en les funcions del CCD)?

Un cop aquestes funcions hagin pogut adquirir un caràcter més consultiu, aquest diagnòstic considera que serà qüestió d'afrontar dos aspectes de forma paral·lela: l'estudi sobre els **ajustos en la seva composició** i un **possible reforç de la seva estructura**. Respecte la seva composició, són diversos els aspectes que aquest diagnòstic vol aportar de cara al debat:

- El CCFP recull la diversitat d'actors necessària per a fer incidència en polítiques públiques de foment per la pau?

- Han de ser presents els grups parlamentaris (tenint en compte els elements a favor i en contra abans evocats)? S'hauria de buscar la millor concertació amb aquests per a poder seguir exercint la seva funció consultiva?
- Cal incloure altres departaments de l'administració susceptibles de realitzar activitats relacionades amb el foment de la pau (Economia, igualtat i Feminismes, Acció Climàtica, etc.)? Com trobar una millor concertació amb aquests per acollir-se al caràcter consultiu del CCFP?
- Cal incloure una major diversitat d'actors municipalistes, tant generalistes (ACM, FCM) com més específics (Alcaldes per la Pau)? Com trobar una millor concertació amb aquests per acollir-se al caràcter consultiu del CCFP?
- Cal incloure altres col·lectius que puguin representar la transversalitat de la societat civil catalana pel foment de la pau (associació de dones, d'immigrants, sindicats, etc.), i tal i com recull altres espais com el CCD?
- Cal formalitzar una major representativitat territorial, assegurant-ne els mecanismes per a la implicació de vocalies procedents de fora de l'àrea metropolitana de Barcelona (les federacions d'ONG de Lleida i Girona en serien un bon exemple al respecte)?

En paral·lel, pel que fa al reforç de l'estructura, es fa necessari plantejar-se:

- De manera general, quina és l'estructura necessària per a la incidència per a polítiques públiques de foment per la pau (entenent que ja s'ha debatut què s'entén per política pública de foment per la pau)?
- De forma concreta, cal reforçar el suport tècnic del secretariat del CCFP per a poder donar seguiment a l'actuació del govern en matèria de foment de la pau i donar seguiment als acords presos? De quina manera?
- Cal incidir per a tenir una estructura de referència al govern per a una concertació i interlocució clares en matèria de polítiques públiques de foment per la pau (tal i com succeeix en altres consells)?

Finalment, un cop consolidades la seva composició i estructura, aquest diagnòstic considera que seria necessari reflexionar sobre **mecanismes de millora en el seu funcionament**. Són diversos els aspectes a prendre en consideració:

- Quins mecanismes d’apropiació i pertinença de les vocalies del CCFP, que vagin més enllà de les sessions ordinàries, cal incorporar (documentació i protocol d’acollida a les noves vocalies, establiment de contacte regular fora de les sessions ordinàries, disposició de la documentació en una plataforma per a totes les vocalies, etc.)?
- Quins mecanismes de millor de la presa de decisions cal incorporar per a garantir la màxima, eficaça presència i representativitat possibles (format presencial i/o virtual, pla de treball (pluri) anual, ordre del dia, hora i durada, etc.)?
- S’han de plantejar grups de treball en casos de necessitat de dur a terme activitats específiques? Cal delimitar els objectius i mandats?
- És necessari que, en el règim de reunions, tota proposta de tema incorpori l’explicitació de la funció que compleix, objectius, propostes d’acció detallades (actors i terminis)?
- Quins aspectes cal incorporar per un enfocament transversal de gènere (continguts, paritat de vocalies i intervencions, mecanismes de presa de decisions, etc.)?
- Cal reforçar la política comunicativa del CCFP (exemple: pàgina web amb major dinamisme que l’actual i que reculli els acords i posicionaments fets)?

En definitiva, unes funcions consultives realment establertes (amb incidència en polítiques públiques cap a tota l’administració, rendint comptes i a través de dictàmens preceptius no vinculants i/o informes) poden portar a una composició i estructura de real expertesa (presència i participació reals i actives) i professionalitat, respectivament, que s’ha d’acompanyar amb un major sentiment de pertinença i apropiació.

ANNEXOS

Annex 1. Relació d'entrevistes mantingudes

Nom i Cognoms	Càrrec (vocalia) ocupada al CCFP
1. Jordi Armadans	Ex president CCFP entre 2010 i 2014
2. Jordi Urgell	Ex president CCFP entre 2014 i 2020
3. Luca Gervasoni	President La Fede
4. Imma Parada	Ex Representant La Fede (Girona) entre 2016 i 2019
5. Xavier Masllorens	President ICIP
6. Kristian Herbolzheimer	Director ICIP
7. Pepe Beunza	Vocalia de persona experta
8. Maria Villellas	Vocalia de persona experta
9. Martí Boneta	Ex vocalia Departament d'Educació entre 2012 i 2016
10. Neus Sotomayor	Ex vocalia experta i representant FCONG entre 2005 i 2009
11. Jordi Calvo	Vocalia de persona experta
12. Raül Manzano	Vocalia (suplent) Consell Escolar de Catalunya
13. David Minoves	Director FCCD
14. Antoni Pigrau	Ex vocalia Consell Interuniversitari 2005 i 2009
15. Josep Desquens	Director DGCD
16. Carme Gual	Directora ACCD
17. Miquel Àngel Prieto, Núria Mercader i Lupe Moreno	Secretaria CCFP i CCD (DGCD/ACCD)
18. Manel Vila	Antic director DGCD entre 2016 i 2021
19. Ferran Pedret	Ex vocalia grup parlamentari PSC al CCFP entre 2017 i 2021
20. Susanna Beltran	Vocalia grup Parlamentari Ciutadans al CCFP
21. Anna Figueras	Ex vocalia CiU al CCFP entre 2006 i 2010

Annex 2: Àmbits d'actuació de les administracions a la Llei del Foment de la Pau

ÀMBIT D'ACTUACIÓ	CCFP	ICIP	Oficina Pau i DDHH
<p>Art.3. DRETS HUMANS I LLIBERTATS INDIVIDUALS I COL·LECTIVES. L'Administració de la Generalitat i els ens locals, d'acord amb les competències respectives en l'àmbit dels drets humans i les llibertats individuals i col·lectives, han de promoure:</p>			<p>L'Oficina de Promoció de la Pau i dels DDHH treballa en funció de tres eixos bàsics, definits en el Pla d'Acció i que marquen les prioritats:</p> <p>1. Treballar amb d'altres Departaments de la Generalitat de Catalunya per implementar criteris de Pau i Drets Humans en cadascuna de les actuacions</p>
a. La difusió de la Declaració universal dels drets humans			
b. La difusió de la Declaració i la Convenció sobre els drets de la infància			
c. El reconeixement dels drets econòmics, socials i culturals de totes les persones			
d. La igualtat entre les dones i els homes			
e. La intensificació de mesures encaminades a eliminar les formes de discriminació i violència contra les persones			
f. L'adopció de mesures que afavoreixin la integració dels immigrants a Catalunya			
g. La formació específica de les forces de seguretat de Catalunya en matèria de drets humans			
h. La lluita contra el terrorisme, contra l'explotació de les persones, contra la delinqüència organitzada, contra la producció i el tràfic de drogues i contra el blanqueig de diners i la corrupció			
i. Afavoriment de la solidaritat efectiva amb totes les persones i tots els pobles en guerra o sotmesos a genocidi i violència			
j. L'erradicació de la pobresa i, sobretot, l'accés de totes les persones als béns i els serveis necessaris per a la satisfacció de les necessitats humanes bàsiques.			
k. Un desenvolupament humà sostenible i integrador de les dimensions democràtica, econòmica, social i mediambiental			

<p>ARTICLE 4. ACTUACIONS EN L'ÀMBIT DE LA CONVIVÈNCIA CIUTADANA, LA PROMOCIÓ DEL DIÀLEG I LA SOLUCIÓ PACÍFICA DELS CONFLICTES L'Administració de la Generalitat i els ens locals, d'acord amb les competències respectives en l'àmbit de la convivència ciutadana, el foment del diàleg i la solució pacífica de conflictes, han de promoure:</p>		3.1.c	
<p>a. La coordinació Inter-departamental o interadministrativa per a l'elaboració i l'adopció de mesures a favor de la pau i la solidaritat.</p>	9.b		
<p>b. La mediació en els conflictes ciutadans en l'àmbit municipal.</p>			
<p>c. L'entesa, la solidaritat, la tolerància i la cooperació entre els pobles i les nacions, especialment entre els pobles de l'Estat espanyol, amb el foment de les aptituds per al diàleg, la negociació, el consens i la solució pacífica dels conflictes.</p>			
<p>d. Estudis per a conèixer més a fons les pràctiques i les tradicions culturals de totes les persones que viuen a Catalunya.</p>			
<p>e. El suport al voluntariat</p>			
<p>f. La creació de premis a les millors iniciatives a favor de la pau.</p>		3.1.h	
<p>g. L'establiment de convenis amb investigadors i experts en la matèria d'arreu del món per a treballar en el disseny de línies d'actuació per al foment de la pau</p>			
<p>h. La coexistència religiosa i la reconciliació</p>			
<p>i. La participació activa en els organismes i els fòrums internacionals de prevenció de conflictes i construcció de la pau</p>			
<p>j. La recerca sobre processos de negociació i mediació per a la solució pacífica dels conflictes i la consecució de la pau.</p>		3.1.a	
<p>k. Trobades, diàlegs, seminaris i altres activitats encaminades a la solució pacífica dels conflictes violents.</p>		3.1.g	
<p>l. Activitats de diplomàcia ciutadana o paral·lela, destinades a complementar el treball diplomàtic formal des dels diversos àmbits.</p>			
<p>m. La cooperació activa amb centres de recerca i de construcció de la pau, en les tasques de foment de la pau en contextos on hi ha conflicte</p>		3.1.a 3.1.g 3.3	3. Fomentar la recerca en temes relacionats amb la Pau i els DDHH
<p></p>			
<p>ARTICLE 5. ACTUACIONS EN L'ÀMBIT DE L'ENSENYAMENT I L'EDUCACIÓ PER LA PAU L'Administració de la Generalitat i els ens locals, d'acord amb les competències respectives en l'àmbit de l'ensenyament i l'educació per la pau, han de promoure:</p>		3.1.c	

a. La difusió dels materials, les propostes i els documents que tinguin una rellevància especial en el camp de l'educació, la investigació i la divulgació de la cultura de la pau.		3.1.c	
b. L'elaboració i l'aplicació de programes globals d'educació per la pau adreçats a tota la població escolar.			
c. L'aplicació dels criteris basats en la cultura de la pau i del respecte mutu entre els pobles en l'elaboració i la revisió dels llibres de text i de la resta de material didàctic dels centres educatius, sota la supervisió del departament competent en matèria d'ensenyament			
d. La instrucció dels infants des de ben petits sobre els valors, les actituds, els comportaments i els estils de vida, que els permetin resoldre qualsevol conflicte per mitjans pacífics i amb un esperit de respecte per la dignitat humana.			
e. La formació de persones que vulguin traslladar-se a països empobrits, en qualitat de col·laboradores, o bé que vulguin fer tasques de prevenció de conflictes, de construcció de la pau i de mediació i resolució	9.d	3.1.b	
ARTICLE 6. ACTUACIONS EN L'ÀMBIT DELS MITJANS DE COMUNICACIÓ SOCIAL L'Administració de la Generalitat i els ens locals, d'acord amb les competències respectives en l'àmbit de la comunicació social, la lliure circulació d'informació i coneixements, i la diversitat ideològica, cultural i política en els mitjans de comunicació social, han de promoure			
a. La difusió en els mitjans de comunicació d'informació sobre la cultura de la pau.			
b. El reflex de la diversitat ideològica i política de la societat de Catalunya en els mitjans de comunicació, especialment en els de titularitat pública, mitjançant l'observança dels principis de pluralisme polític, social, religiós, cultural i de pensament.			
c. Mesures per a reduir la violència en els continguts dels mitjans de comunicació, d'Internet i d'altres noves tecnologies de la informació i per a erradicar les emissions o les informacions que puguin induir a conductes discriminatòries per raó de naixença, raça, gènere, opinió, o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.			
d. L'intercanvi i la universalització d'Internet i d'altres noves tecnologies de la informació.			
e. La presència de les organitzacions no governamentals i dels centres d'estudi sobre la pau en els continguts dels mitjans de comunicació públics.			

ARTICLE 7. ACTUACIONS EN L'ÀMBIT DEL FOMENT DEL DESARMAMENT GLOBAL L'Administració de la Generalitat i els ens locals, d'acord amb les competències respectives en l'àmbit del foment del desarmament global, han de promoure:			
a. Activitats a favor del desarmament global sota el control de l'Organització de les Nacions Unides (ONU).			
b. Activitats a favor de l'eliminació del tràfic il·lícit de tota mena d'armament.			
c. Mesures per a pal·liar les situacions que es produeixen com a conseqüència de l'acabament dels conflictes armats, com la desmobilització de tropes i la reintegració a la societat d'excombatents, refugiats i persones desplaçades.			
d. La difusió de les mesures proposades per l'Agenda de La Haia per la pau i la justícia al segle XXI, que reclama el dret a la pau i l'abolició de la guerra.			

Annex 3. Taula comparativa de participació i presència membres a les sessions del CCFP

Membres	PRESENCIA (1)		PARTICIPACIÓ (2)	
	Nombre	%	Nombre	%
Presidència (3)	40	100	40	100
DGCD (Vicepresidència 1a)	39	97,5	28	72
ICIP Vicepresidència 2a)	18	85,7	14	77,7
ACCD (Secretaria)	39	97,5	19	48,7
Departament Interior	28	70	18	64,2
Departament de Justícia	22	55	6	27,2
Departament d'Educació / Ensenyament (4)	26	65	5	19,2
Convergència i Unió (CiU) (5)	19	70,3	4	21
Junts x Sí	5	83,3	0	0
Junts per Catalunya	7	87,5	5	71,4
Esquerra Republicana de Catalunya	27	77,1	9	33,3
Partit dels Socialistes de Catalunya	26	65	12	46,1
Iniciativa per Catalunya - Verds	16	59,2	10	62,5
Catalunya Sí que es pot / En Comú Podem	9	64,3	4	44,4
Ciutadans	12	34,3	9	75
Partit Popular (PP)	12	30	4	33,3
Candidatura d'Unitat Popular (CUP)	9	60	7	77,7
VOX	1	100	0	0
1 representant FCCD	31	77,5	15	48,4
2 representants FCCD	12	30	2	16,6
3 representants FCCD	7	17,5	0	0
4 representants FCCD	2	5	0	0
1 representant La Fede	40	100	32	80
2 representants LaFede	38	95	24	63,1
3 representants LaFede	32	80	13	40,62

4 representants LaFede	10	25	2	20
5 representants LaFede	9	22,5	0	0
1 representant Consell Interuniversitari	22	55	13	59,1
2 representants Consell Interuniversitari	7	17,5	6	85,7
CNJC	21	52,5	7	33,3
Centre UNESCO	21	52,5	4	19,1
Fundació CIDOB	28	70	8	28,5
Consell Escolar	26	65	11	42,3
1 persona experta	38	95	28	73,6
2 persones expertes	34	85	19	55,9
3 persones expertes	24	60	7	29,2
4 persones expertes	9	22,5	1	11,1
5 persones expertes	2	5	0	0
<ol style="list-style-type: none"> 1. Calculat sobre un total de 40 sessions, 39 ordinàries i 1 extraordinàries. No es comptabilitzen les actes de les comissions de treball. 2. Percentatge de participació calculat en funció del nombre de reunions assistides, no les totals. 3. El President ha sortit de les vocalies ocupades per La Fede o persones expertes, ja computaria com una d'elles en la majoria d'ocasions. 4. Nomenclatura diferent en funció de la legislatura. 5. la participació dels grups parlamentaris s'ha calculat en funció de la seva presència com a grup parlamentari, i no en funció de les reunions del CCFP. 				

Annex 4. Composició del CCD

- Presidència: Coordinadora d'ONGD
- Vicepresidència : Departament d'Acció Exterior i Govern Obert
- Sis vocalies en representació de departaments i organismes de la Generalitat
 - Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural
 - Departament d'Igualtat i Feminismes
 - Departament d'Educació (DEDU)
 - Departament de la Vicepresidència i de Polítiques Digitals i Territori
 - Departament de Salut (DSLIT)
 - Departament d'Economia i Hisenda
- Les persones titulars de la DGCD, de la direcció de l'ACCD i d'ACCIÓ
- Sis vocals en representació de les ONGD
- Dos vocals representants del món sindical
- Dos vocals representants del món empresarial
- Dos vocals representants de les universitats
- Dos vocals representants dels col·legis professionals
- Un o una vocal representant del Consell Nacional de Joventut de Catalunya
- Un o una vocal representant del Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible
- Un o una vocal representant del Consell Nacional de Dones de Catalunya
- Un o una vocal en representació de les associacions d'immigrants de Catalunya
- Un o una vocal representant del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament
- Dos vocals en representació dels ens locals, a proposta de les entitats municipalistes més representatives
- Quatre vocals experts
- Secretaria: Direcció General de Cooperació al Desenvolupament (DGCD)

Annex 5. Composició del Consell Escolar

- Presidència
- 4 vocalies per professorat de nivells educatius no universitaris
- 5 vocalies per associacions de Pares d'alumnes
- 1 vocalia per a associacions d'Alumnes
- 2 vocalies per a personal d'administració i serveis dels centres docents
- 3 vocalies per a titulars de centres privats
- 3 vocalies per a centrals i organitzacions sindicals
- 2 vocalies per a organitzacions patronals
- 2 vocalies per a moviments de Renovació Pedagògica
- 6 vocalies per a administració educativa
- 10 vocalies per a presidents dels consells escolars territorials
- 6 vocalies per a l'administració local (3 ACM, 3 FCM)
- 3 vocalies per a Universitats de Catalunya
- 2 vocalies per a personalitats de prestigi en el camp de l'educació
- 1 vocalia per al' Institut d'Estudis Catalans
- 1 vocalia per a Col·legis professionals
- 1 vocalia pel CNJC
- Secretaria